เสนาศึกษา

เล่มที่ ๙๑ ตอนที่ ๑ เดือนตุลาคมคม – ธันวาคม ๒๕๖๗ ISSN 0857-5002

CRMA FORUM

- วันปิยมหาราช 23 ต.ค. 2567
- งานเดิน-วิ่ง ซูเปอร์ฮาล์ฟมาราธอน เขาชะโงก ประจำปี 2567
- งานวันรำลึกฯ เสด็จทรงเปิด รร. นายร้อยชั้นมัธยม

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 1 10/1/2568 BE 10:10

หอจดหมายเหตุต่างประเทศ ทูลกระหม่อมอาจารย์ : เอกสารเก่าเล่าเรื่อง สงครามเกาหลี จากสหรัฐอเมริกา (NARA) RG 84 (ตอน 1)

พันเอก ดร.สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ

> "...ขอให้ตั้งใจเป็น "นักประวัติศาสตร์" ที่ดี คือรู้จักสังเกต ไต่ถาม จดจำ และนำสิ่งที่ศึกษาจดจำมาได้ มาวิเคราะห์หาเหตุผลที่ถูกต้องต่อไป..."
>
> (พระราชนิพนธ์, "คำนำ" ใน อีสานเหนือ, 2532)

ความนำ

อันที่จริงแล้ว เราทุกคนล้วนต่างก็มีความเป็นนักประวัติศาสตร์อยู่ในตัวตนเสมอ และคนที่จะมีลักษณะของนักประวัติศาสตร์ที่ดี ตามพระราชนิพนธ์ของทูลกระหม่อมอาจารย์ที่ยกมาข้างต้นนี้ ก็เป็นเรื่องไม่ยากนัก หากมีการพัฒนา ฝึกฝน และนำข้อคิดของทูลกระหม่อมอาจารย์ไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในชีวิตประจำวัน และ/หรือทางอาชีพการงานต่าง ๆ ไม่ยกเว้นนักเรียนนายร้อย ทหารอาชีพ

ในกรณีของสงครามเกาหลี จากเอกสารเก่าเล่าเรื่องผ่านข้อมูลลับและไม่ลับของหอจดหมายเหตุแห่งชาติสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะชุด RG 59 ที่ได้นำเสนอมาแล้วนั้น ถ้าผู้อ่าน ประชาชนทั่วไป นักเรียนนายร้อย ทหารอาชีพ "รู้จักสังเกต ไต่ถาม จดจำ และนำสิ่งที่ศึกษาจดจำมาได้ มาวิเคราะห์หาเหตุผลที่ถูกต้องต่อไป" ตามพระราชดำริและการทรงสอนของทูลกระหม่อมอาจารย์นั้น ก็เชื่อได้ว่า ผู้อ่านย่อมมีสำนึกของ "นักประวัติศาสตร์ที่ดี" อยู่ในหัวใจ และจะช่วยทำให้การอ่านในตอนต่อไปนี้มีความหมายเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการพินิจเอกสารลับและไม่ลับของชุด RG 84

แม้ว่าเอกสารทั้งของ RG 59 และ RG 84 อยู่ในแวดวงของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ตาม แต่ข้อมูลในเอกสาร 2 ชุดนี้ กลับมีลักษณะเด่นที่ไม่เหมือนกัน ในขณะที่ RG 59 มีลักษณะกว้างจากระดับเชิงนโยบายของสหรัฐอเมริกา ผ่านกระทรวงการต่างประเทศเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ส่วนของ RG 84 มีลักษณะเฉพาะหรือแคบลง เพราะเป็นข้อมูลจากรายงานของนักการทูตอเมริกันที่ประจำในประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศไทย สหภาพโซเวียต ส่งกลับไปยังรัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกา แต่เอกสารของทั้งสอง RG นี้ก็มีความสำคัญ มีส่วนสัมพันธ์กัน และต้องค้นหานำมาเชื่อมโยงกัน จึงจะช่วยทำให้เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาในการมองกิจกรรม การกระทำของสหรัฐอเมริกาในเรื่องต่าง ๆ นั้นได้อย่างรอบด้าน

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอเอกสารเก่าเล่าเรื่อง สงครามเกาหลี จากสหรัฐอเมริกา (NARA) RG 84 (ตอน 1) นี้ มีลักษณะแบบเดียวกับชุด RG 59 ที่กล่าวมาแล้ว คือ มีทั้งข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่นที่เกี่ยวข้องกับสงครามเกาหลีในบริบทโลกและไทยด้วย

ที่เหมือนกันอีกส่วนหนึ่งของการนำเสนอในที่นี้ นั่นก็คือ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่นในส่วน RG 84 มีความหลากหลายเช่นเดียวกับ RG 59 แต่จะเน้นเพียงสองส่วนที่เกี่ยวข้องกัน คือ

(1) มหาอำนาจสหรัฐอเมริกากับค่ายคอมมิวนิสต์ (จีนและสหภาพโซเวียต) ต่อเกาหลีเหนือ-ใต้ และ

(2) ไทยกับสงครามเกาหลี

กล่าวอีกทางหนึ่ง คือ ในการนำเสนอนี้จะพินิจสงครามเกาหลี ทั้งในบริบทของโลกและบริบทของไทย ในแบบเดียวกับที่ได้นำเสนอมาแล้วในส่วนของ RG 59 และจะได้เลือกเอกสารบางส่วนเป็นตัวอย่างสำหรับกรณีที่สนใจนี้ในแต่ละเรื่อง และบางเรื่องก็อาจมีใจความคาบเกี่ยวกับระหว่างสงครามเกาหลีในบริบทโลกกับสงครามเกาหลีในบริบทของไทย เพราะในความเป็นจริงแล้ว ทั้งสองส่วนนี้ต่างก็ได้เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันเสมอ

สงครามเกาหลีในบริบทโลกมีข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่นใน RG 84 ทั้งส่วนที่มาจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำในกรุงเทพฯ (Bangkok) คือตัวเอกสารรายงานออกจากประเทศไทย เช่น RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Thailand Bangkok Embassy General Records, 1945-1953 และส่วนที่มาจากสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ประจำในกรุงมอสโก (Moscow) คือตัวเอกสารรายงานออกจากประเทศสหภาพโซเวียต เช่น RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Union of Soviet Socialist Republics, U.S. Embassy, Moscow, Classified General Records, 1941-1963 และจะได้แสดงตัวอย่างของเอกสารชุดนี้

ตัวอย่างเอกสาร RG 84 : รายงานจากค่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายที่ประจำในประเทศไทย

เพื่อการอ่านและการรับรู้ข้อมูลอย่างรอบด้านจากทั้งสองฝ่ายในสมัยสงครามเย็น ดังนั้นการค้นคว้าเอกสาร RG 84 จึงได้ลองสุ่มเอกสารลับ-ลับที่สุดจากรายงานทางการทูตของสหรัฐอเมริกา ทั้งในส่วนที่รายการออกจากประเทศค่ายคอมมิวนิสต์และประเทศฝ่ายโลกเสรี โดยเฉพาะจากเมืองไทย และก่อนเข้าสู่เนื้อหาหลักของเอกสาร RG 84 มีตัวอย่างแสดงการรายงานของสองส่วนนี้ กล่าวคือ

ส่วนแรก เป็นตัวอย่างการรายงานออกจากประเทศสหภาพโซเวียต เช่น เอกสารใน RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Union of Soviet Socialist Republics, U.S. Embassy, Moscow, Classified General Records, 1941-1963 Entry 3313 Box 105 หมายเลข 710 Korea มีข้อมูลรายงานการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายอเมริกัน (Oct. 1) มีใจความดังนี้

"There follows text of question and Acting Secretary Acheson's answer on Korea in press conference, Oct. 1:

Question: Does the United

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 14 10/1/2568 BE 10:11

States intend to follow the Russians to continue pursuing independently their own policy in North Korea, without taking positive steps to fulfill the pronouncements at Cairo and Moscow to establish a Provisional Government for Korea under joint US, USSR supervision? What steps does this country and the USSR administrators take in Korea?

Answer: General Hodge has in the past months made a number of efforts to bring about a reconvention of the joint Soviet American Commission. His efforts have not so far proven successful. When we consider it opportune, we may again approach the business in this matter. We have informed them that we are prepared to meet with the Commission at any time they wish and we hope that they may soon see the reason and good sense in continuing the discussions of the Commission; in the meantime, as I said in my statement of last Aug. 30, it is essential that we proceed in South Korea with the solution or urgent social and economic problems along lines which embody the will of the Korean people, therefore we desire to establish cooperation between all political parties and a Korean legislative body to express Korean views and aspirations and to provide Korean leadership. At the time I made this statement I emphasized two main points; one is that we are prepared at any time that the Soviet Government will do so to resume the discussions of the Commission, the purpose of which is to bring about a Unified Korea, the other is that we intend to remain in Korea and carry out our duties there until we have achieved the purpose of bringing into being a United independent Korea. We must be patient and persevering in reaching a solution of this problem."

อย่างไรก็ตาม ต่อมาเมื่อทางฝ่ายสหภาพโซเวียตและเกาหลีเหนือเสนอแผน "Proposals for Korean Unification" มาถึง 4 ครั้งในปี 1949-1950 (June 28, 1949; June 7, 1950; June 19, 1950; และ September 30, 1950) แต่ฝ่ายสหรัฐอเมริกากลับไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีข้อสรุปที่เห็นว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์/เกาหลีเหนือจะเข้าควบคุมเกาหลีทั้งหมด "From analysis of the provisions of the various proposals, it would appear that they were designed in each instance to guarantee thorough Communist control over all of Korea." (ดูการนำเสนอเอกสารฉบับนี้ในส่วน RG 59 ที่ได้กล่าวมาแล้ว)

อีกตัวอย่างหนึ่งจากค่ายคอมมิวนิสต์-สหภาพโซเวียต คือ RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Union of Soviet Socialist Republics, U.S. Embassy, Moscow, Classified General Records, 1941-1963 Entry 3313 Box 115 หมายเลข 800 USSR มีข้อมูลเรื่อง "Interpretative Report on Soviet Policy" (Based on the Press) (December 1945-1946)

เอกสารชุด"Interpretative Report on Soviet Policy" (Based on the Press) (December 1945-1946) นี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของสหภาพโซเวียต (USSR) ครอบคลุมมหาอำนาจและภูมิภาค ต่าง ๆ รวมทั้ง Far East ด้วย และคงไม่แปลกใจที่กระบอกเสียงของ USSR ก็ได้กล่าวโจมตีบทบาทของสหรัฐอเมริกาในการแทรกแซงกรณีของจีนระหว่างจีนคณะชาติกับจีนแดงเช่นกัน เช่น ในปี 1946 ในส่วนของ "The Far East" ความตอนหนึ่งว่า "The Soviet press concluded that the U.S.A. was supporting civil war in China to further its imperialist interests and to establish its dominion in the Far East"

สำหรับส่วนที่สอง เป็นตัวอย่างรายงานออกจากประเทศไทย เช่น เอกสารใน RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Thailand Bangkok Embassy General Records, 1945-1953 ใน Box 94 มีข้อมูลที่น่าสนใจหลายเรื่อง เช่น เอกสาร 350 China (1953) เป็นจดหมายแสดงความคิดเห็นของ Chang Lan Chen, President of Chinese Chamber of Commerce ในประเทศไทย ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนจีนคณะชาติและสหรัฐอเมริกา ใจความอาจยาวหน่อย แต่มีเนื้อหาน่าสนใจ โดยเฉพาะการทำความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาความรู้

ในสมัยสงครามเย็น จากท่าทีของฝ่ายต่าง ๆ ดังที่ปรากฏว่า

"From time immemorial China and Thailand were tied by many bonds. In addition to our racial, religious, and linguistic affinities, we find ourselves now on the same side of a world struggle for freedom and liberty against tyranny and aggression. We believe in free enterprise and are opposed to exploitation and slavery in the communist system. We have built our business and enterprise through years of industry and perseverance. Our interest, being centered around private enterprise, is fundamentally incompatible with communism. We live amicably with the Thai people and abide by the laws of Thailand. We do our best to cultivate and foster the traditionally friendly relationship between our two people.

We have always been loyal to the government of the Republic of China. Since the communist occupation of the mainland of China, we learned continually from our relatives the oppression and atrocities of the ruthless communists from

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 15 10/1/2568 BE 10:11

our homeland, such as mass arrest and execution, confiscation of property and “brain washing”. The puppet communist regime, imposed upon the unwilling people through the machination of an alien aggression, has turned the beautiful and peaceful land of China into a living inferno. Fundamental freedom and human rights have been completely wiped out since their occupation. The Chinese in Thailand as a whole are fully convinced that the communist system will never work in China and that the future of China depends upon a free and democratic government as envisaged by Dr. Sun Yat Sen and as under the leadership of President Chiang Kai Shek. To liberate our relatives under the tyrant rule of the Chinese communists, we determine to do our best to give our spiritual and material support to Free China in the task of removing the Chinese communists and recovering the mainland. We believe that the final victory is bound to be ours.

We wish to point out the fact that the menace of communism does not limit itself to China. Being the tools of international communism and puppets of the Soviet Russia, the Chinese communists are scheming to overthrow free governments for world domination. Since the cease-fire in Korea, the Chinese communist threat to South East Asia is greater than ever. To avert this danger, communism must be uprooted from its nerve centre in China. Once the brave soldiers of the Free China set their feet again on the mainland, the security of South East Asia will be assured.”

จากข้อมูลในเอกสารของสองส่วนนี้ จะเห็นได้ว่า ข้อมูลในเอกสารที่ออกมาจากแต่ละส่วน (หรือแต่ละประเทศ สหภาพโซเวียตและไทย) ซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะของแต่ละฝ่ายนั้น เริ่มตีกันหรือต่างไปคนละทาง ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับสงครามเกาหลี แต่ก็เป็นประเด็นแวดล้อมและเกี่ยวข้องกันของสองค่าย เนื่องจากอยู่ในบริบทของสงครามเย็น และต่างฝ่ายต่างก็มีท่าทีที่หวาดระแวงหรือขัดแย้งกันตลอดมา

ดังนั้น การกล่าวหา กล่าวโจมตี ระหว่างกันของสองค่ายนี้ จึงถือเป็นเรื่องปกติในเอกสารของ NARA ชุด RG 84 และสิ่งนี้ถือเป็นข้อดีของวงการทูตอเมริกันที่บันทึกและรายงานข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และเป็นเรื่องดีของผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ที่จะได้เห็นข้อมูลที่แตกต่างกันนี้ด้วยเช่นกัน

ข้อมูลที่แตกต่างนี้ ถือเป็นเรื่องท้าท้ายของผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ เนื่องจากในความแตกต่างกันนั้นจะช่วยให้ผู้ศึกษาเกิดข้อคิด คำถามและค้นหาต่อไปอย่างไม่รู้จบ เพราะหากพบว่าเอกสารชุดนี้มีความขัดแย้งและต้องการทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ย่อมจะเป็นแนวทางในการสืบค้นต่อไป ทั้งภายในเอกสารของกลุ่ม RG 84 ซึ่งมีหมวดเอกสารย่อย (Entry) อีกเป็นร้อยเป็นพัน และภายนอกกลุ่มเอกสารของ RG 84 เช่น RG 59

จากนั้นก็ยังอาจต้องขยายออกไปจากเอกสารของฝ่ายพลเรือนไปสู่เอกสารของฝ่ายทหารและ/หรือของ CIA อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการค้นหาเอกสารใน NARA มีเวลาจำกัดและควรต้องได้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ไปในแต่ละครั้ง ซึ่งในครั้งนี้ก็คือ ไทยกับสงครามเกาหลี จึงทำให้การค้นหาไม่สามารถขยายตัวออกไปตามร่องรอยของความแตกต่างหรือความขัดแย้งของเอกสารในกลุ่ม RG 84 และเท่าที่พอทำได้ก็คือ การค้นหาเฉพาะภายในกลุ่ม RG 84 ซึ่งก็มีข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่นในประเด็นไทยกับสงครามเกาหลีมากพอสำหรับนำมาเสนอในเบื้องต้น และจะได้แสดงในส่วนของสงครามเกาหลีในบริบทโลกก่อน

RG 84 : ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเด่น: สงครามเกาหลีในบริบทโลก

การพินิจสงครามเกาหลีในบริบทของโลกนี้ มีข้อมูลเอกสารที่น่าสนใจหลายส่วน แต่น่าจะมาจากการรายงานท่าทีของสหรัฐอเมริกาต่อเกาหลีเหนือ-ใต้ หรือการวิเคราะห์ท่าที นโยบายของฝ่ายสหภาพโซเวียตต่อเรื่องเกาหลีเหนือ-ใต้ ตั้งแต่ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 และช่วงต้นหลังจากสงครามโลกฯ ยุติลงในปี 1946 เป็นต้นมา รวมทั้งสงครามโฆษณาชวนเชื่อของทั้งสองค่าย เช่น เนื้อหาจากวิทยุของฝ่ายสหภาพโซเวียต (Radio Moscow) ในช่วงสงครามเกาหลี มีใจความส่วนหนึ่ง “The program was called Korean Events. It consisted of a brief summary of war news from Korea.” (“Radio Moscow” November 5, 1951)

ตัวอย่างเนื้อความจากวิทยุของฝ่ายสหภาพโซเวียต (Radio Moscow) ในช่วงสงครามเกาหลี (1951) ในเอกสาร RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Union of Soviet Socialist Republics, U.S. Embassy, Moscow, Classified General Records, 1941-1963 Entry 3313 Box 105 หมายเลข 320. Russia 1951 มีข้อมูลเรื่อง “Radio Moscow” (November 5, 1950) และมีใจความน่าสนใจตอนหนึ่ง ความว่า

“The War News as given was along this line. On November 3rd the Americans were driven back at all points on the Korean Front. Five American planes were shot down. These planes were engaged in the ruthless bombing and gunning of civilian populations. Then followed a brief description of battles at specified points. The troops involved were described as the Peoples’ Army on one side, the Americans on the other. No

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 16 10/1/2568 BE 10:11

United Nation was mentioned, except Great Britain, and then only a brief reference to American and British troops."

ถ้าอ่านและมองจากมุมของฝ่ายสหรัฐอเมริกาแน่นอนว่ารายการของ Radio Moscow นั้นย่อมมีเนื้อหาเป็นเชิงการโฆษณาชวนเชื่อ แต่ก็มีบางสิ่งน่าสนใจซ่อนอยู่ในนั้น ซึ่งอาจมีความจริงหรือเป็นเรื่องสร้างเกินจริงทำนองคล้ายในกรณีสงครามเวียดนามก็ได้ และนักประวัติศาสตร์ควรต้องสามารถค้นและนำมาตรวจสอบกันได้จากเอกสารข้อมูลของคู่กรณี (สหภาพโซเวียตกับสหรัฐอเมริกา) รวมทั้งพันธมิตรของทั้งสองฝ่าย และคงไม่แปลกใจที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาก็มีเรื่องการโฆษณาชวนเชื่อเช่นกัน

ในกรณีของสงครามเกาหลีนั้น ทางสหรัฐอเมริกาก็ได้ใช้การโฆษณาชวนเชื่อหลายรูปแบบ เช่น บางส่วนใช้/อาศัยทหารไทยจากแนวหน้าในสงครามเกาหลีเป็นกระบอกเสียง เช่น "Radio -Tape Recordings of Interviews with Thai Forces in Korea" (March 28, 1951) และ "View Regarding Future Communist Aggression" (July 9, 1951) ซึ่งใจความในเอกสารเหล่านี้น่าสนใจและจะนำเสนอดังนี้

เนื้อหาในเรื่อง "Radio -Tape Recordings of Interviews with Thai Forces in Korea" (March 28, 1951) อยู่ใน Box 92 ของ RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Thailand Bangkok Embassy General Records, 1945-1953 มีใจความเพียง 2 แผ่น ประทับ restricted ดังนี้

"The enclosed tape recordings were made by the Voice of American correspondent Robert Lasher on February 26 and 27, 1951 and in view of the fact that the International Broadcasting Division's program to Thailand will not commence for at least a month, it is believed that the Embassy may make earlier use of these on-the-spot recordings. The Embassy may find that a minor amount of editing will be necessary.

The first half of the reel contained in the box marked number three constitutes an interview with two Thai enlisted men who participated in an attack on February 25th against a group of North Korean troops isolated in three Korean villages. One of the two enlisted men, in addition to being rather shy and speaking with an up-country accent, apparently had a small speech impediment and some editing of his comments may be advisable. For example, at first he missed entirely the question of the national heating method in houses in Korea, i.e., "the hot floor" and this possibly should be removed. The remainder of the reel begins an interview with Lieutenant Colonel Kriengkri Uttanum, Chief of Staff and planner of the February 25th attack, and interpreter Lieutenant Sirichurd Satraphai and Mr. Lasher. The reel in the container marked number four is the end of the interview with Colonel Uttanum and presumably the Embassy will wish to delete the English language comments therein. This reel also introduces the beginning of the interview with Colonel Boriboon Chulacharetta, Commander-in-Chief of the Unit. This introduction is repeated on the reel in the container marked number five and the reel also includes the beginning of an interview with Major Jitti Bamrungcheep, Commander of the Thai medical unit. The latter part discusses his patients and their illnesses and the availability of drugs and other supplies. The Embassy will note that in the military action there were no casualties among the Thai forces which necessitated even temporary hospitalization. The reel in the container marked six

consists of a "roll call" of the Thai soldiers hospitalized and includes messages to their families and friends. It should be noted that there was no serious illness involved.

The Embassy's comments on the value of this type of material will be appreciated.

Enclosure: Tape recordings (4)"

น่าเสียดายที่ Tape recordings ที่เอกสารนี้กล่าวถึงไม่ได้รวมอยู่ในแฟ้มเอกสารชุดนี้ด้วย และยังหาไม่พบว่า Tape recordings ในส่วนนี้เก็บไว้ที่ใดของ NARA เรื่องนี้ถ้าเป็นไปได้จะพยายามค้นหาให้พบและเก็บกลับมา เพราะเข้าใจว่าทาง NARA มีวิธีการเก็บหลักฐานต่าง ๆ อย่างดี และหลักฐานนี้มีความสำคัญต่อไทย แต่คงมิใช่การเรียนรู้เรื่องการโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น หากมีข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงของทหารไทยในแนวหน้าที่เกาหลีใต้อีกด้วย

ส่วนเรื่อง View Regarding Future Communist Aggression" (July 9, 1951) มีใจความระบุไว้ว่า

"A Thai Army Major, who has returned within the past two months from fighting in Korea, expressed his opinion that cessation of the war there would result in Communist Chinese aggression against Southeast Asia, possibly Thailand.

Comment: This officer, prior to going to Korea, appeared to have little understanding of, or interest in,

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 17 10/1/2568 BE 10:11

Communism and its program."

"A Thai Army Major" หรือ "This officer" จากเอกสารในแฟ้มเรื่อง View Regarding Future Communist Aggression" (July 9, 1951) ข้างต้นนี้ ไม่ปรากฏชื่อ และก็ยังคงไม่ทราบว่าเป็นใคร เท่าที่ลองค้นหาจากภายในกลุ่มของ RG 84 ที่ต่อเนื่องจากเอกสารชุดนี้ ก็ยังไม่พบคำตอบชื่อของนายทหารท่านนี้ แต่เข้าใจว่าในเอกสารไทยน่าจะมี และเรื่องนี้น่าจะมีทั้งข้อเท็จจริงและการโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกาปะปนกันอยู่ด้วย โดยเฉพาะการตระหนักหรือความสนใจของทหารไทยในเรื่องภัยคุกคามของจีนคอมมิวนิสต์ที่มีต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และไทยเราด้วย

อันที่จริงแล้ว การโฆษณาชวนเชื่อของสหรัฐอเมริกาในสงครามเกาหลีนั้น นอกจากส่วนที่เกี่ยวข้องกับทหารไทยแล้ว สหรัฐอเมริกา โดยหน่วยงานของ USIS ยังคงใช้รูปแบบและเนื้อหาอื่น ๆ อีกหลายด้าน และบางด้านก็อาจมิใช่เพียงการโฆษณาชวนเชื่อเท่านั้น แต่ดูเหมือนว่าสหรัฐอเมริกามีนโยบาย มีแนวคิดและนำไปใช้ปฏิบัติจริงด้วย เช่น เรื่องการปฏิรูปที่ดินในเกาหลีเหนือ ซึ่งเรื่องนี้มีเอกสารใน Box 92 ของ RG 84 Records of the Foreign Service Posts of the Department of State, Thailand Bangkok Embassy General Records, 1945-1953 เรื่อง "Propaganda Material" (June 12, 1951) จากฝ่าย Political Section to USIS มีใจความดังนี้

"Attached is an excerpt from a letter by a Korean, whom we may call J.H. Lee, to a STEM employee. The letter is dated March 30, 1951, and comments on Communist land reform. It is the comment of a Korean interested in land reform, who visited north Korea during the brief period when it was under the control of American troops.

The Political Section believes excerpts from this material might be useful if appropriately translated and distributed here. If you agree, perhaps you will wish to transmit the Chinese translations to other suitable posts, and provide the English version to the Department for possible use elsewhere.

When you have finished with the attached excerpt, please return it to the Political Section."

น่าเสียดายที่การค้นหาในช่วงนั้น ไม่มีโอกาสเห็นตัวจดหมายของ Lee ในแฟ้มเอกสารชุดนี้ (เข้าใจว่าน่าจะมีการแปลและเก็บไว้ในแฟ้มอื่น และน่าจะมีต้นฉบับในภาษาเกาหลีอยู่ในหอจดหมายเหตุของเกาหลี หรือน่าจะมีฉบับภาษาจีนก็ได้) แต่เนื้อความที่ได้รับจากเอกสารนี้ก็ได้ใจความพอควร และเรื่องการปฏิรูปที่ดินนั้นน่าจะมีความสำคัญมิใช่เฉพาะต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์เท่านั้น สหรัฐอเมริกาก็นำมาใช้ในหลายประเทศในช่วงเวลานั้นด้วย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์

เพียงแต่ในกรณีของฟิลิปปินส์นั้น ไม่ประสบความสำเร็จและส่งผลในการพัฒนาประเทศในระยะต่อมาเมื่อเทียบกับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ซึ่งทั้งสองประเทศหลังนี้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมที่เห็นเด่นชัดมาในสมัยปัจจุบัน

ส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการปฏิรูปนั้น ก็เป็นผลมาจากการปฏิรูปที่ดินที่สหรัฐอเมริกาเข้าไปจัดการให้ไว้ตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ในกรณีของญี่ปุ่น) และภายหลังสงครามเกาหลีสงบในปี 1953 (ในกรณีเกาหลีใต้) อย่างปฏิเสธไม่ได้ และที่จริงแล้วก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า การปฏิรูปที่ดินของสหรัฐอเมริกาในญี่ปุ่นและเกาหลีใต้นั้น ส่งผลให้สองประเทศประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศเป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจชั้นนำของโลกปัจจุบัน

แต่เรื่องการปฏิรูปที่ดินนี้ ผู้สนใจคงมีคำถามว่า แล้วทำไมสหรัฐอเมริกากลับไม่เคยมีนโยบายหรือต้องการจัดการให้เกิดในกรณีของไทย ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พยายามเสนอเรื่องดังกล่าว แต่กลับพ่ายแพ้ในสภาผู้แทนราษฎร เพราะแทนที่จะให้การสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินในไทย สหรัฐอเมริกากลับมองว่าฝ่ายสนับสนุนเรื่องการปฏิรูปที่ดินนี้เป็นฝ่ายซ้ายหรือกลุ่มนิยมคอมมิวนิสต์

ในแวดวงวิชาการไทยและตะวันตก มักอธิบายและเข้าใจกันตลอดมาว่า ฝ่ายขวา ฝ่ายอนุรักษ์นิยม ในเมืองไทย ซึ่งคงหวั่นเกรงเรื่องนี้มาตั้งแต่ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี 1932 (2475) น่าจะมีบทบาทและอิทธิพลเรื่องนี้เหนือฝ่ายสหรัฐอเมริกา ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แนวทางการต่อต้านคอมมิวนิสต์ในไทยนั้น สหรัฐอเมริกาหันไปส่งเสริมการพัฒนากองทัพ การลงทุนของภาคเอกชน และการพัฒนาอุตสาหกรรมเบา อุตสาหกรรม

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 18 10/1/2568 BE 10:11

ทดแทนการนำเข้าเป็นกระแสหลักมากกว่าความสนใจเรื่องการปฏิรูปที่ดินภายหลังจากสงครามเกาหลีคลายตัวในช่วงหลังปี 1953 เป็นต้นมา

เรื่องนี้ก็ยังคงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและยังหาคำตอบไม่ได้จากข้อเท็จจริงในเอกสารของ NARA โดยเฉพาะ RG 84 ว่า ทำไมสหรัฐอเมริกาไม่ใช้แนวทางปฏิรูปที่ดินในเมืองไทยเพื่อต่อสู้กับฝ่ายค่ายคอมมิวนิสต์และพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำเช่นเดียวกับทางญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ทั้ง ๆ ที่การปฏิรูปที่ดินเป็นนโยบายหลักที่สหรัฐอเมริกาได้นำมาใช้เพื่อพัฒนาหลายประเทศในเอเชียและภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ลาตินอเมริกา

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ทำไมฝ่ายขวา ฝ่ายอนุรักษ์นิยม ถึงสามารถโน้มน้าวฝ่ายสหรัฐอเมริกาไม่ให้ดำเนินการในเรื่องการปฏิรูปที่ดินในเมืองไทย คำตอบของคำถามนี้ก็ยังค้นหาข้อเท็จจริงไม่พบในเอกสารลับของ NARA โดยเฉพาะเอกสารในชุด RG 84 เช่นเดียวคำถามแรกที่ว่า “ทำไมสหรัฐอเมริกาไม่ใช้แนวทางปฏิรูปที่ดินในเมืองไทยเพื่อต่อสู้กับฝ่ายค่ายคอมมิวนิสต์และพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ”

อย่างไรก็ดี การไม่พบข้อเท็จจริงในเอกสารลับของ NARA ก็มิได้แปลว่าไม่มีคำตอบในเรื่องนี้ เนื่องจากอาจใช้วิธีการเปรียบเทียบเข้ามาช่วยได้ กล่าวคือ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และฟิลิปปินส์นั้น มีฐานะหรือสถานภาพคล้ายกันในแง่ที่ว่าอยู่ภายใต้การควบคุมและ/หรือการดูแลในอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาชัดเจน ส่วนไทยเป็นประเทศเอกราช ซึ่งแม้สหรัฐอเมริกาได้พยายามเข้ามามีบทบาทและอิทธิพล แต่ก็ไม่สามารถจัดการได้อย่างเด็ดขาดเมื่อเทียบกับกรณีของญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ โดยเฉพาะภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง-ช่วงต้นของสมัยสงครามเย็น (ในทศวรรษ 1950-1960)

พินิจในแง่นี้ การเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในไทยจึงมีความยืดหยุ่นกว่าทางญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ หรืออีกนัยหนึ่งคือไทยเรามีความเป็นอิสระมากกว่า โดยเฉพาะในการบริหารจัดการปัญหาภายใน ในขณะเดียวกันก็สะท้อนถึง “ความชาญฉลาด” ของผู้นำไทยด้วยที่ด้านหนึ่งได้ผูกมิตรกับฝ่ายที่เป็นไปได้ คือฝ่ายสหรัฐอเมริกา เพื่อรักษาฐานอำนาจภายในของตนเองไว้ แต่อีกด้านหนึ่งก็มิได้ตั้งตัวเป็นศัตรูกับศัตรูของมิตร คือฝ่ายค่ายคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะกับทางจีนและกลุ่มอินโดจีนอย่างตายตัวนัก

“ความชาญฉลาด” ของผู้นำไทยนี้ จะเห็นได้ว่าในสมัยสงครามเย็นนั้นแม้ไทยอยู่ฝ่ายค่ายโลกเสรี แต่ก็มีความเป็นตัวของตัวเอง โดยอาศัยใช้หลักยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการผลักดันให้สนามรบอยู่นอกประเทศ เช่น สงครามเกาหลี เวียดนาม ลาว และยุทธศาสตร์การต่อสู้กับความยากจน การพัฒนาชนบท/ชายขอบ

ในด้านยุทธศาสตร์การต่อสู้กับความยากจนนี้ มีที่มาที่น่าสนใจจากการทรงสอนของทูลกระหม่อมอาจารย์ในวิชาไทยศึกษาซึ่งเป็นวิชาของนักเรียนนายร้อยชั้นปีที่ 2 พระองค์ทรงอธิบายไว้ว่า “เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ในระหว่างสงครามเย็น นักข่าวต่างประเทศได้กราบบังคมทูลถามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า การที่เสด็จพระราชดำเนินทรงงานในถิ่นทุรกันดารเป็นการทำสงครามต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์ใช่หรือไม่ ทรงตอบว่าไม่ใช่ เป็นการทำสงครามต่อสู้ความยากจน” (จุดมุ่งหมายและขอบเขตการศึกษา วิชาไทยศึกษา 8 กันยายน 2560) และความอีกตอนหนึ่งว่า “... ที่ออกไปเพื่อไปแก้ปัญหาความยากจนหรือต่อสู้ความยากจน งานที่ทำส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนไทยในสมัยนั้น” (ไทยศึกษา : เรื่องไทยอันเนื่องด้วยประสบการณ์ 7 กันยายน 2561)

ในเรื่องประสบการณ์ต่อสู้ความยากจนนี้ ทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงเน้นให้เห็นถึงปัญหาความยากจนที่ยังคงอยู่ในปัจจุบันและยังคงจะอยู่ต่อไปในอนาคต ความว่า

“การต่อสู้ความยากจนไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องปรับปรุงสภาพชีวิตของประชาชนทุกด้านอย่างครบวงจร มาถึงปัจจุบันนี้ ประเทศชาติก็ยังไม่ได้เจริญก้าวหน้าดีอย่างที่เรามุ่งหวัง ยังมีบางแห่งที่ประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงเนื่องจากการขาดปัจจัยการผลิต ขาดความรู้ เกิดภัยธรรมชาติและภัยที่มนุษย์สร้างขึ้น จึงมีความยากจนอยู่ทั่วไป เทคโนโลยีก็เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าขึ้น ความต้องการและความจำเป็นในชีวิตคนเพิ่มขึ้น หน้าที่หนึ่งของทหารและคนอื่น ๆ ที่มีความรู้ความสามารถคิดทำสงครามต่อสู้ความยากจนเพื่อให้ประชาชนมีพออยู่พอกิน จะทำให้เกิดความสงบร่มเย็นกันทั่วหน้า”

(จุดมุ่งหมายและขอบเขตการศึกษา วิชาไทยศึกษา 8 กันยายน 2560)

การทำสงครามต่อสู้ความยากจนจึงยังคงดำรงอยู่แม้ว่าสงครามกับคอมมิวนิสต์ได้ยุติลงแล้ว และเป็นประเด็นหนึ่งที่เราเรียนรู้ได้จากไทยกับสงครามเกาหลี และยังสามารถเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ในช่วงนี้ได้อีกหลากหลายประเด็นจากเอกสารของ RG 84 ในตอน 2 ต่อไป หากเรามีสำนึกของ “นักประวัติศาสตร์ที่ดี” อยู่ในหัวใจ ดังข้อคิดหนึ่งจากทูลกระหม่อมอาจารย์ที่ทรงบันทึกไว้สมัยทรงเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ความว่า “ประโยชน์อย่างหนึ่งของวิชาประวัติศาสตร์คือ ช่วยให้ผู้ศึกษาได้รู้จักใช้ความคิด รู้จักหาเหตุผลจากข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ เป็นการลับสมองและทำให้ได้รับความรู้อันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. “คำนิยม” ใน สะพาน : รวมบทความประวัติศาสตร์ เล่ม 2 จัดพิมพ์โดย แผนกประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521)

aw-cl-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□-90-4.indd 19 10/1/2568 BE 10:11